

Biologia ja maantieto: Tapahtuman järjestäminen kestävän kehityksen näkökulmasta

Tapahtumien järjestäminen – kuten ihmisen kaikki toiminta – väistämättä kuluttaa enemmän tai vähemmän luonnonvaroja ja myös kulttuurialalla kaikessa toiminnassa on otettava ja otetaan huomioon koko ajan enenevässä määrin kestävän kehityksen näkökulmat.

Termistä *kestävä kehitys* tulee ehkä ensimmäisenä mieleen nimenomaan ekologisuus ja ympäristön suojelu, mutta käsite sisältää myös taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden näkökulmat (Ympäristöministeriö, 2023).

Seuraavan tehtävän osalta voitte itse (opettaja ja/tai oppilasryhmä) päättää rajaatteko näkökulman pelkästään ekologiseen kestävyYTEEN vai otatteko mukaan myös taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden tai osan niistä.

Huomioitavaa on, että terveystiedon tehtävässä käsitellään saavutettavuutta ja turvallisemman tilan periaatteita, jotka liittyvät taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyYTEEN.

Tehtävä 1: Kestävä kehitys tapahtumatuotannossa

Pohtikaa kuinka tapahtuman voi järjestää mahdollisimman kestävästi. Pohdinnan keskiössä voi olla tapahtumat yleensä tai jokin yksittäinen kuvitteellinen tai todellinen tapahtuma. Jos koululle on lähitulevaisuudessa tulossa jokin tapahtuma, kannattaa luonnollisesti ottaa se tarkastelun alle. Kirjatkaa pohdintojenne tulokset ylös esimerkiksi miellekartaksi (miellekartan voi aloittaa tyhjältä paperilta tai hyödyntää liitteenä olevaa pohjaa).

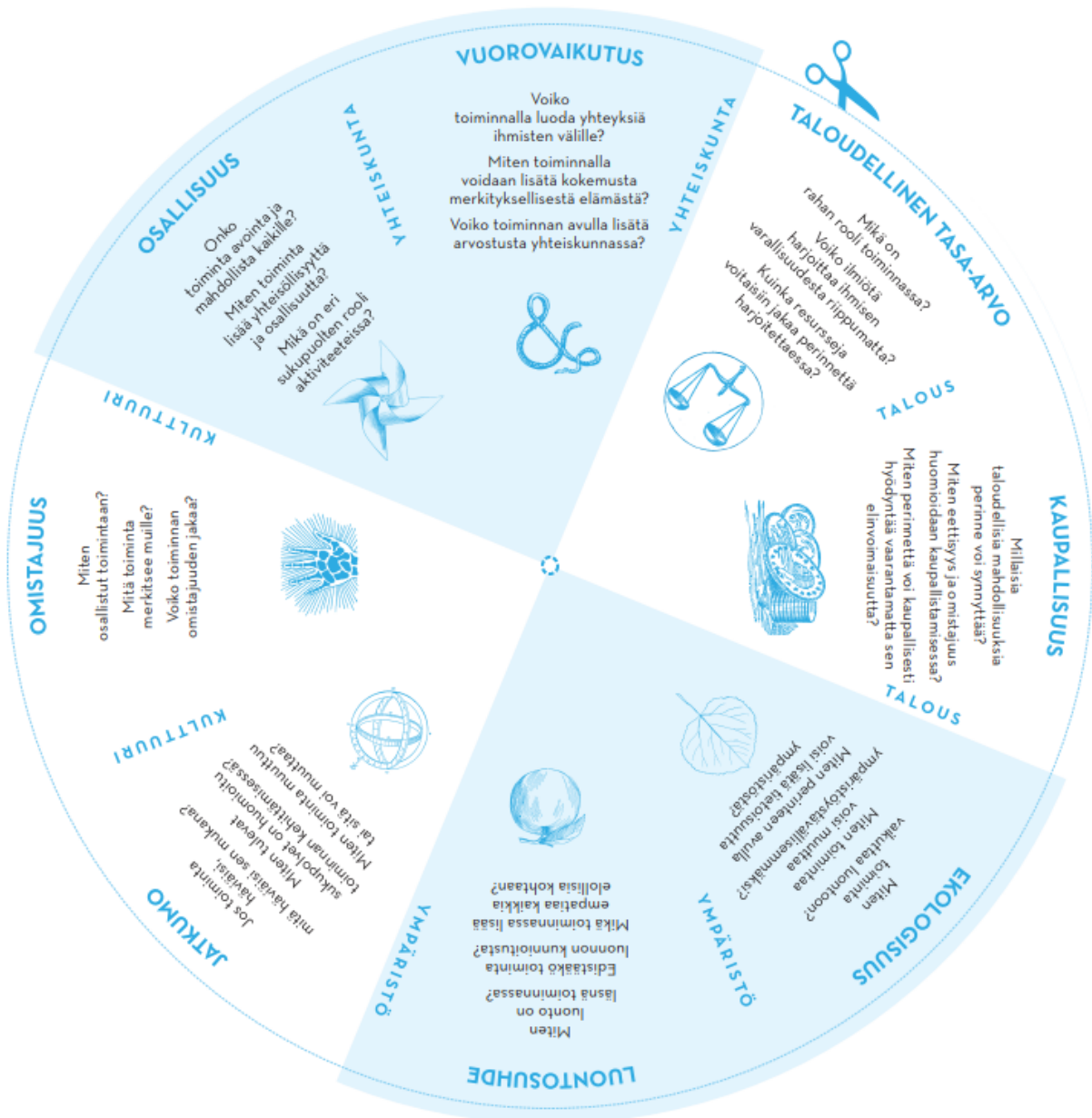
Toteutustapa muutoin on vapaa; keskustelua voi käydä koko ryhmän kesken, pareittain tai pienryhmissä. Parit ja pienryhmät voivat käsitellä koko kokonaisuutta tai eri ryhmille voi jakaa kestävän kehityksen tai tapahtumatuotannon eri osa-alueita.

Tarkasteltavina asioina voivat olla mm. seuraavat tapahtumiin liittyvät osa-alueet:

- Markkinointi ja tiedottaminen
- Sijainti ja liikenne
 - Mistä ja kuinka yleisö, järjestäjät, esiintyjät ja tavarat pääsevät paikalle
- Ruoka (mitä on myynnissä tai tarjolla yleisölle, henkilökunnalle ja esiintyjille)
- Jätehuolto
- Rakennukset ja/tai rakenteet ja lavastus, koristelu yms.
- Tapahtuman sisällöt (mitä yleisö näkee ja kokee)
- Yhteistyökumppanit
- Tuotteet (myytävät tai jaettavat)

Työkaluja ja lisämateriaaleja tehtävän toteuttamiseen:

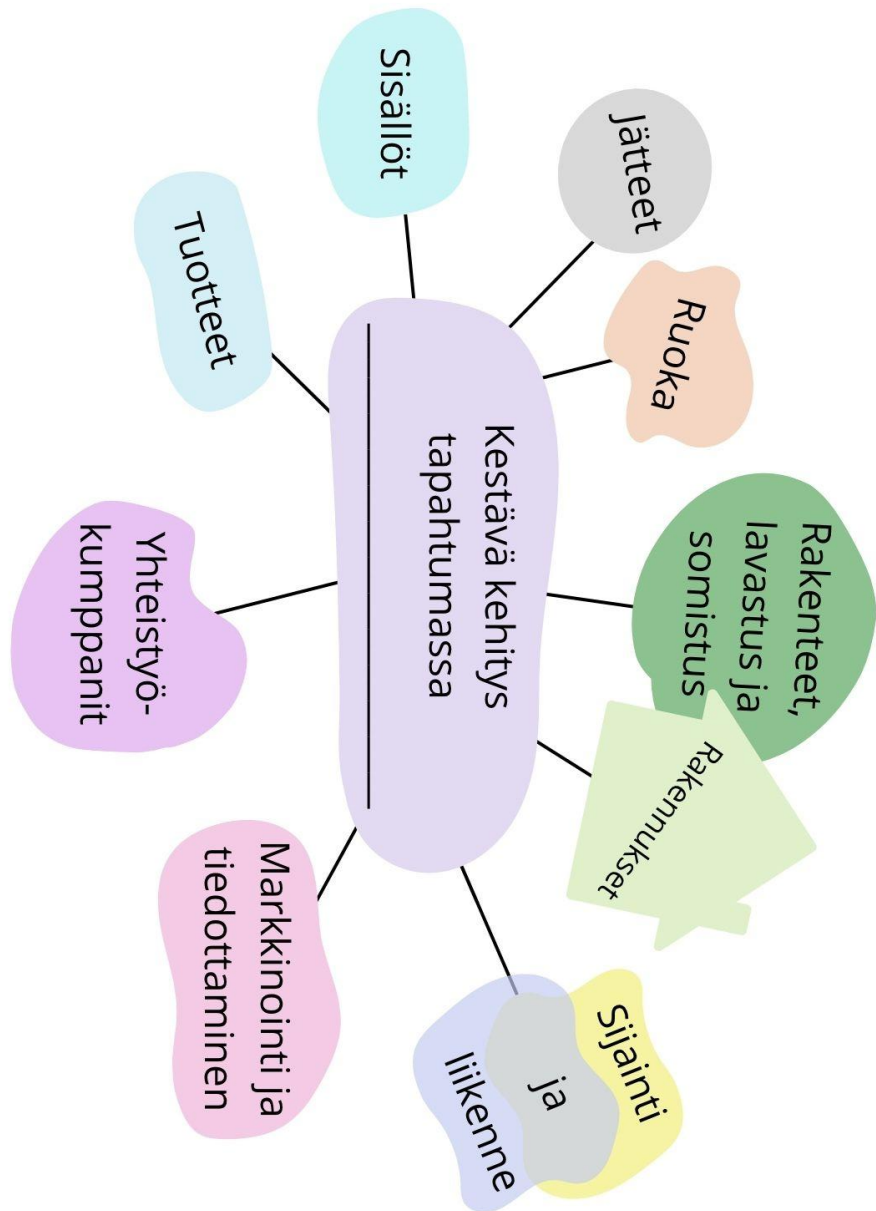
[Kestävän kehityksen kompassi](#) on kehitetty tarkastelemaan kestävästä kehitystä erityisesti aineettoman kulttuuriperinnön (kuten esim. kansantanssit tai karjalanpiirakan leipominen) osalta, mutta mielestäni sen käyttöä voi soveltaa myös lähes mihin tahansa muihin asioihin. Kompassi sisältää kaksi sektoria jokaista kestävästä kehityksen osa-alueetta kohti ja niissä on hyviä apukysymyksiä. (Marsio, Huntus, Seikkula, Siivonen, Vihreälehto, Lämsä, Hakamäki ja Purokuru, 2019)

Kuva 1 Kestävän kehityksen kompassin alaosa

[Kestävä kehitys tapahtumissa: 2025 käytännön opas](#) (Time.ly, 2024)

[Kestävän kehityksen opas lastenkulttuurikeskuksille](#) (Tiainen, Ahlfors, 2021)

Tehtävä 2: Kulttuurin merkitys ihmisen hyvinvoinnille (biologia)

Tutkikaa ja keskustelkaa taiteen ja kulttuurin merkityksestä ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin.

Mitä ihmisen aivoissa ja muualla kehossa tapahtuu hänen luodessaan taidetta (tanssii/soittaa/laulaa/maalaa tms.) tai nauttiessaan siitä (esitykset, konsertit, taidenäyttelyt yms.)?

Verkkomateriaaleja aiheesta:

- [Kulttuuri ja terveys](#) (Hyypä, Markku T., 2023)
- [Kulttuurista hyvinvointia ja terveyttä](#) (Pekka Lahdenne, Oskari Heikinheimo, Kimmo Kontula, Anne Pitkäranta, Lauri Saarela ja Maija Tarkkanen, 2023)
- [Mitä on kulttuurihyvinvointi?](#) (Pirkanmaan hyvinvointialue, 2025)
- [Taikusydän-sivusto](#) -> ks. erityisesti Tietopankki (Turun ammattikorkeakoulu, n.d.)
- [Mielihyvä, mielipaha ja ihmisen aivot](#) (Tuulari, Jetro J., Karlsson, Hasse, 2017)

Nämä tehtävät vastaavat opetussuunnitelman 9.-luokan

1. Biologian tavoitteisiin:

- Tavoite 7: Ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä. 9.luokka **Ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä esim. aktiivomalla oppilasta tekemään havaintoja omasta kehostaan ja omista elintoiminnoistaan sekä rohkaisemalla häntä pohtimaan esim. ruokavalion vaikutuksia oman kehon toimintaan tai ympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutusta lajien kehitykseen.**
- Tavoite 8: **Opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa.** 9.luokka Ihmiseen liittyviä tutkimuksia. Harjoitellaan tiedon etsintää useista eri tietolähteistä. **Esityksissä ohjataan oppilasta syy-seuraussuhteiden syvällisempään oivaltamiseen.**
- Tavoite 10: **Ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella.** 9.luokka **Ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia esim. ihmisen elintoimintoihin ja/tai mikrobien kasvuun liittyen.** Harjoitellaan tutkimusraportin laatimista.
- Tavoite 11: **Kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa.** 9.luokka Medialukutaito ihmisen terveyteen ja ympäristöön liittyvissä asioissa.
- Tavoite 12: Innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä **vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta.** 9.luokka Ihminen luonnon ja itsensä tutkijana.
- Tavoite 13: **Ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja.** 9.luokka Ihmiselämän arvostus.
- Tavoite 14: **Innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävä tulevaisuuden rakentamiseksi.** 9.luokka **Hyvä elinympäristö itselle ja omille jälkeläisille, terveellisen elämän mahdollisuudet.**

2. Maantiedon sisältöihin:

- S3 **Kestävä kehitys. Ilma, vesi ja ravinto, niiden esiintyminen ja kestävä käyttö.**
- S5 Asutus, väestö ja **elinkeinot Suomessa. Hyvän elämän edellytykset.**
- S6 Itämeri, **ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, vastuullinen kuluttaminen.**

(Keski-Savon OPS 2016, n.d.-a ja -b)

LÄHTEET:

Hyypä, Markku T. (19.12.2023). *Kulttuuri ja terveys*. Duodecim. Haettu 9.7.2025 osoitteesta www.terveyskirjasto.fi/dlk01283#s2

Keski-Savon OPS 2016 (n.d.-a). *Biologia*. Peda.net. Haettu 2.7.2025 osoitteesta <https://peda.net/opetussuunnitelma/ko2/pvo/oppiaineet/luokat-7-9/biologia>

Keski-Savon OPS 2016 (n.d.-b). *Maantieto*. Peda.net. Haettu 2.7.2025 osoitteesta <https://peda.net/opetussuunnitelma/ko2/pvo/oppiaineet/luokat-7-9/maantieto>

Lahdenne, Pekka, Heikinheimo, Oskari, Kontula, Kimmo, Pitkäranta, Anne, Saarela, Lauri, Tarkkanen, Maija (14.12.2023). *Kulttuurista hyvinvointia ja terveyttä*. Duodecim. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://www.duodecimlehti.fi/duo18017->

Marsio, Leena, Huntus, Antti, Seikkula, Aura, Siivonen, Katriina, Vihreälehto, Ira, Lämsä, Hanna, Hakamäki, Matti, Purokuru, Vesa (2019). *Kestävä kehityksen kompassi*. Taiteen edistämiskeskuksen Pohjoisen kulttuurikumppanuuden (NDPC) kehittämishanke. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/julkaisut/kompassi>

Pirkanmaan hyvinvointialue (12.6.2025). *Mitä on kulttuurihyvinvointi?*. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://www.pirha.fi/web/hyvinvointiaielintavoilla/kulttuurihyvinvointi/mita-on-kulttuurihyvinvointi->

Tiainen, Kristiina, Ahlfors, Janina (2021). *Kestävä kehityksen opas lastenkulttuurikeskuksille*. Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuuri/lastenkulttuurin-kestava-kehitys/>

Time.ly (17.12.2024). *Kestävä kehitys tapahtumissa: 2025 käytännön opas*. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://time.ly/fi/blogi/opas-kest%C3%A4v%C3%A4n-kehityksen-sis%C3%A4llytt%C3%A4miseen-tapahtumiin/>

Turun ammattikorkeakoulu (n.d.). *Taikusydan*. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://taikusydän.turkuamk.fi/>

Tuulari, Jetro J., Karlsson, Hasse (2017). *Mielihyvät, mielipaha ja ihmisen aivot*. Duodecim. Haettu 9.7.2025 osoitteesta <https://www.duodecimlehti.fi/duo14049>

Ympäristöministeriö (15.3.2023). *Mitä on kestävä kehitys?*. Haettu 3.7.2025 osoitteesta <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>